

Biblioteca
Revista
Hilf mir das Besondere

Proletari din toate țările, uniți-vă!

IN ACEST NUMAR:

MIRON RADU PARASCHIVESCU: Versuri

NICUȚĂ TĂNASE: schiță umoristică

FRANK HARDY: „Charlie” — povestire

GAZETA LITERARĂ

Anul X. nr. 12 (471) — Joi 21 martie 1963

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

8 pagini 50 banii

EUGEN BARBU

ELOGIUL MUNCII

La drept vorbind, timpul cu majusculă, cum se scria în graiul semănătorist, înseamnă o moșie mai mare sau mai mică. De el se lega ideea de rod, adică de pricopsală fără efort pentru că de la Dumnezeu veneau ploile, grâul și celălalte. Viața rurală avea un mecanism rigid din care sudoarea omenească aproape lipsese, tabloul fiind întocmit, ca un făcut, din cîntec de seceriș, vorbe de duh și citeva mașini de treierat. Nu cunosea o literatură mai falsă decît cea idilică-fărănească, practică hăt, pînă mai tîrziu, după al doilea război mondial. Frunza și via înspirau valsul sălățat cumplit horă și scribi preferenții nu vedeau decît cămașa de duminică cu armii — acolo unde ea nu exista.

Tești din lectura lui Turgheniev, cam pe la 16 ani m-am uitat la cîmp ca la un animal mare, misterios și capricios. Pe o secetă de iulie, aruncat de viață într-o boagă a Olteniei unde numai umbra duzilor săraci era o binecuvîntare, priveam fără să pricep moartea recoltii. Dase un grîu firav, devenit otrăvit sărac de la naștere prin absența ploilor și corol glasuților din jur care-l înjurau gospodărește pe Sfîntul Ilie, de toate ale sale, adică de biet, de stralele în care țese cînd tînu în pragul cerurilor și chiar de anele atribuite ceva mai omenești, mă nimeam.

Laboratorul naturii, trebuia după mintea mea să nască ceva utiilor chiar sub privirile mele și toamna m-a apucat privind cum pămîntul e întors cu o revoltă înăbușită de către nenorociți. Sărăcia are un chip urt, dar în anotimpul călduros ea nu și-l arată cu atîta desăvîrșire. Un pumn de ierburii face o masă festivă și puțină nămăligă îndesată cu apă și cu un fel de rumeguș al mălaiului, scapă privirile de deznaștere. Am aflat după aceea că din pricina capriciilor meteorologice contabilitatea salului în care locușem se schimbă considerabil. Începeau angajamentele la chiburi, tocmirea pentru un sac de făină, apariția dobinzilor și îngrășarea obrazului, și așa gros, al negustorilor care dădeau cu cămătă. Cineva mai răb-

(Continuare în pag. 6)

Ateneul

Ateneul este Turnul Eiffel al Bucureștilor. Ani de zile l-am regăsit pe cutii de țigări, pe etichete, pe albume și cărți poștale, ca pe-un generic al Capitalei noastre. Ateneul are azi 75 de ani, fiind născut în 1888, cu un an mai devreme decît turnul a cărui siluetă domină Parisul. De la o vreme, Ateneul n-a mai fost singur: Casa Școalei i-a luat adesea locul ca simbol al orașului, Sala Palatului i-a atras, cum era și firec, publicul. Odată cu marile prefaceri ale țării, Bucureștii s-a schimbat și el. Vechiul cartier Știrbei Vodă — Luterană s-a prăbușit peste noapte. În locul caselor strîmbe, cu tencuiala căzută și ferestre ponosite, s-au înălțat blocuri noi, albastre și albe, stînd de strajă în jurul unei mari săli moderne. Ateneul a rămas, cu demnitate, la locul lui, parcă mai scund decît înainte, dar tot atât de senin. Transformările urbanistice nu l-au intristat, ci i-au dat perspectiva istorică de care orice operă sau film, fă o cută după trei sferturi de veac, Ateneul a devenit un clasic. Si, ca în cazul oricărui clasic, existența lui este prilej de constantă desfășurare.

S-a născut din părinți necunoscuți, adică din colecția publică. „Dați un leu pentru Ateneul” a răsunat pe străzile unei urbe nepăsătoare la nevoile sale culturale. Ca majoritatea faptelor mari și bune din trecutul nostru, Ateneul s-a născut din voința și ajutorul colectivității, împotriva inerteției și ostilității unor conducători incapabili și necinstiți. Societatea Ateneului Român, întînțată la începutul anului 1885, își propunea să difuzeze știința și cultura în rândurile publicului larg. Clădirea Ateneului cu sala cea mare, cu sala mică și citeva alte încăperi avea să

adăpostească, ani de-a rîndul, concerte, conferințe, expoziții bucureștene. În sala de sus, în sala mare, de o rotunjime aproape perfectă, printre cele două șiruri de loji sculptate și fotoliile vetuste de lemn negru și plus roșu, timpul s-a scurs aducînd și luînd cu el ceasuri de desfășurare și clipe de mari emoții intelectuale și artistice. La Ateneu, publicul de altădată a ascultat conferințele doctorului Babeș sau recitalurile de poezie ale lui Alexandru Macedonski.

Dar mai înainte de toate, Ateneul a fost și este un templu al muzicii. Viața Filarmonei este strîna legată de forțata entuziasată a rotondei și de bisurile nenumărate pe care melomanii de ieri și de azi le-au cerut în jurul scenei largi, marilor artiști ai veacului. Aici, la Ateneu, bucureștenii au trăit florul serilor de neuitat în care George Enescu, Dinu Lipatti, George Georgecu le-au adus primele arte. Aici, în Ateneu, Oistrăh și Menuhin, Richter și Backhaus, Perle și Mengelberg,

Nu a fost eveniment însemnat în viața spirituală și politică a țării care, pînă în ultimii ani, să nu-și fi lăsat o amintire la Ateneu. Cu fronthonul său de templu grec Ateneul și-a împlinit cu răbdare mi-

I. D. BĂLAN

EDITURILE ȘI CRITICA

AGENDA

S-a discutat mult, judicios și justifiat despre îndatoririle criticii, despre rosturile ei în procesul de afirmare și dezvoltare a literaturii noi, realist-sociale, despre rolul important ce-i revine în frontul ideologic în etapa actuală. Îndrumarea de către partid a activității criticii literare, ca și asumarea dispoziții și exigențe exprimate de cititori, de scriitori și de critici lași au făcut să-i crească simțitor nivelul științific și teoretic, să-i sporească spiritul combativ și intransigența față de orice manifestare nocivă în domeniul artei. Critica noastră literară a înregistrat cu mult multă promptitudine fenomenul literar, l-a analizat mai temeinic în cronici și articole, s-a străduit să generalizeze experiențele pozitive. S-au obținut, astfel, realizări înconștatabile și au apărut promisiuni îmbucurătoare. Cu toate acestea critica literară cred că nu-și poate exercita pe deplin îndatoririle ei, elis vreme nu se va bucura și de un regim editorial egal cu ale altor ramuri ale beletristicii și ale științei. Ar fi bine ca o disciplină sociotă și științifică și artă să beneficieze de dreptul încredințării dintr-o asemenea. Dacă o poezie, un reportaj, o schiță sau o năvelă ca și articolele de istorie literară își găsesc sigar local într-un volum, putînd fi, astfel, meru la îndemîna cititorului, o cronică sau un articol de critică literară sînt sortite să rămîna doar în colecție — dacă se întocmește o asemenea colecție — sau suferă tratamentul unui articol de sîr conceput a avea o viață de scurtă durată. Nu vreau să fac nici o discriminare, dar asta este realitatea obiectivă. Editurile noastre obțin pe zi ce trece rezultate îmbucurătoare în domeniul tipăririi clasicei române și universale, în domeniul promovării beletristicii de actualitate din țara noastră și de peste hotare. Selecție cu gust, după un plan bine gândit aparținînd din ultimii ani pot alcătui la casa oricui o bibliotecă bogată, variată, în stare să cuprindă cele mai reprezentative creații literare. Rămîne, însă, un sector foarte slab scoperit, din punct de vedere editorial, anume acela al criticii literare și al esteticii. Și dacă în genere nu i se impune unui volum de poezii să conțină numai poeme ample, pe probleme generale ale vieții, sau dacă

nici un lucrător din editori nu cere nici unui poet să-și topească diversele poezii lirice cu o independență proprie, într-una singură și lungă, nu vedem pentru ce unui autor de cronici literare și de articole mai succinte să i se ceară, pentru a putea fi publicate în volum, să le refacă în articole generale, pe o anumită tematică, pentru a putea intra în profilul actual al planurilor editoriale. Înțelegem că la un moment dat asumîți criticii și-au publicat în volum, fără nici o selecție, tot ce le-a picat în grabă din virful penței.

Speciile operative ale criticii literare folosite cu răspundere și aplicate corect la obiect sînt în stare să dea o imagine vie a mișcării literare, să ajute la ierarhizare a valorilor, să contribuie la înflorirea unei literaturi bogate în idei și de o înaltă valoare artistică. Pe de altă parte, literatura actuală se atîndiază în școli și universități, se predă la cursurile serale și fără frecvență, pe care le urmează oameni din cele mai îndepărtate cîmpe ale țării și care n-au la îndemîna un tratat de istorie a literaturii realist-socialiste. Credem că nu putem scăpa din vedere utilitatea unor volume de cronici literare, bine selectate pentru o asemenea categorie de cititori. Se simte nevoia publicării unor volume de critică pe teme, pe genuri literare, pe anumite perioade ale rîstimpului parcurs de re-

voluția noastră culturală, pe profiluri scriitoricești, pe probleme de teorie etc. Ca și o poezie și o proză serioasă, o cronică și un articol critic nu se scriu pentru o lamă de zile, în cazul acesta nu servesc la nimic și zadarnic se mai publică în presă. Ele sînt create vii ale esteticii în mișcare, cum ricca Belinski. În activitatea critică curentă se fixează profilul literar al unei epoci. Cine și-ar putea imagina că ar înțelege literatura franceză a veacului trecut fără acele *Causeries du lundi* ale lui Sainte-Beuve, strlese în peste 30 de volume, sau literatura romînă dintre cele două războaie mondiale fără „menjuniile critice” ale lui Perse-

ssicus strînsse în cinci tomuri masive. De altfel, trebuie spus că întotdeauna volumele criticilor s-au realizat în cea mai mare măsura din materialele publicate anterior în reviste. E bine să fim cît se poate de exigenți și să-i ajutăm pe editori, prin obiectivitatea și sriguința noastră, în publicarea unor volume de critică absolut necesare și justificate. Nu se poate ca cineva să nu surdă banuitor rostind malițios: pledează *pro domo*. Astfel de zîmbete nu cunosc limbajul argumentelor. Oamenilor serioși le propun însă, să discutăm în continuare serios, o problemă serioasă.

Fotografia: DAN GRIGORESCU

Valentin LIPATTI

TUDOR ARGHEZI

Creion

Oprește-ți alăuta, lăutare. Ceva-n suspinul ei mă doare. Și flautul adînc îmi pare Că-mi pune surd cite-o ntrebare Și nu pot să răspund. Lăsați-mă să mă ascund.

Fluier, nauri, trîmbițe și strune V-ați adunat a geomăt, a zvon și-a rugăciune.

Tăceți și vînturi și fîntini și ape, Ca și cum n-ați fi pe alături, pe aproape. Uită-ți oglinda lacule-ăsternut Și umbra noastră care prin tine a trecut.

De m-ar ajunge-o șoaptă, un ecou, Mi-ar deștepta-ntristările din nou Și nu vreau să mi le văd știu, Fantome vechi cu valul plumburiu, Mîhnirile de-odinioară...

N-ai mai tăcut, arcuș de pe vioară ?

Debutând în sfârșitul secolului al XIX-lea, Mihail Lungianu a publicat cea mai mare parte a scrierilor sale...

Deși s-a născut în România, Mihail Lungianu a trăit o mare parte din viața sa în străinătate...

Și în sfârșitul vieții sale, Mihail Lungianu a rămas un om de cultură...

Zina de lucru a unei fărânci care urmează să fie primită în mormânt...

Volumele ar fi considerat o scriere prezentare a scriitorului...

Volumele „Cințecă de luptă” aparținând lui George Dan...

S-ar cere, în volume cu o astfel de tematică, o substanță lirică mai densă...

Rezervând un spațiu deasupra de rezerva problemelor de literatură...

cu acestea rămân încă valabile în lirica lui Philipide...

Rubrica „Meridiane” sustinută săptămânal de A. E. Bacovschi...

constituite. Aplicare tinerilor aflată abia la început de drum...

ALB NEGRU

o prefață

Au apărut nu de mult, în traducere românească...

Sintem apoi informați că „eroina” celor două romane...

Aprominăm și contrazicem. Credem că studiile de prezentare a operei însemnate din literatura universală...

REVISTA REVISTELOR

Contemporanul (Nr. 8-11)

80 de ani de la publicarea poeziei „Luceafărul”

Sculptură: CONSTANTIN BARASCHI. Desen: RADU GEORGESCU

A fost odă la can-poezie. A fost ca nicodată. Din rade mari împănate. O prea frumoasă țară.

Și era oia la pământ. Și mălăiește toate cele. Cum a fereșit, lăsa vânt. Și lina lina stela.

Din umbra falnicilor bolți. Ea pasul și-l îndreacă. Lângă lăcașul, unde-a colț. Luceafărul așteaptă.

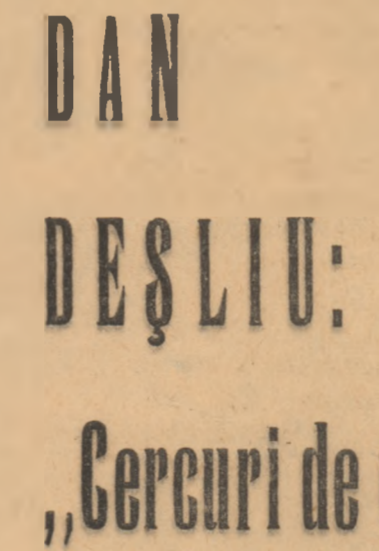
concursuri literare

Revista „Utunk” a organizat un amplu concurs literar...

CRONICA LITERARA

DAN DEȘLIU: „Cercuiri de copac”

În ultimul volum de versuri al lui Dan Deșliu se simte un efort de înnoire...

plăți retoricii, deși efortul de a-l limita este vizibil. Voi mărturisi că grandilocvența din unele poezii...

Indepărtat de complexitatea cu pesimul, vădit foarte decorativ...

care face posibilă respectarea topicii limbajului curent. Multe dintre elementele vorbirii sînt extrase dintr-o sferă familiară...

Matei CALINESCU

Fluture

Prin aerul de cleștare sparte
El trece, mică frunză vie,
Pornită din creangă, să-i poarte
Avântul către vecie.

Cu palme ce filiiie-n soare
Copiii aleargă să-l prindă
Iar jocul le este colindă
Luminii din zare.

Trec ani - și de tine te scuturi
Chemat de o altă lumină.
Ci dănuie-n tine ca-ntr-o grădină
Polenul din fluturi.

Lumina apelor

Acolo unde stinca se sugrumă
Și, singur, lemnul merge peste ape
Ca Duhul Sfânt, iar peste ele-l mână
Doar un flăcău cu-o vislă, să nu-i scape,

Și apele coboară mai curate
Chemate parcă de-o minune care
După un colț le-asteaptă, să le-arate
Imensitatea lor topită-n zare,

Unde pădurile s-au tras mai sus
De coama undei parcă speriate,
Cuvântul nou ce încă nu s-a spus
Printre vergeaua conilor străbate.

Sub malul alb de gresie se-ntinde
Un lac adinc, ce-n ochiul lui cuprinde
Cele ce sînt, ce-au fost și au să vină
Și le preschimbă toate în lumină.

Privighetorile, de mii de ani,
Țși suie trîlul tînăr pînă azi,
Prundișul doarme gol de bolovani
Și cai-putere saltă din Bicaz.

Autumnală

Stau zilele lingave și moi, niște pisici
Pe care nici o maică nu-ncearcă să le
cheme
La blidul alb de lapte, să-l lingă cu ochi
mici
Și cu petale roze și burți de crizanteme.

Dar este vreo durere să n-a înduri tu
singur ?
Așteaptă deci un frate ce-o să te ia de
mîna
Cînd vom sorbi fiertura cu-n lemn cioplite
linguri
Și-ți vei citi obrazu-n găleata din fîntină.

Că o să vină ceasul ce l-am rîvnit odes
Cu frunze vestejite și zornăind ca bani
Ce-i pierde turcu! nostru din stacojiul fes
Printre coline vineți și tristii măghirani.

12.III.1963

Fularul

Memoriei Isadorei

Lucrurile-și vorbesc
și ne aud.
Cînd îți puneai fularul în antreu
mă întrebam
de ce, cînd e atît de frumos,
nu-i păturești alffel
cînd l'înnozi la git ?

Și tocmai atunci
ca o veveriță
- paznic din pom -
a sărit
mut
dar de nestăpînit
lung, aspru, ros și păturit
fularul meu cel cafeniu
paznic de om.

versuri de miron radu paraschivescu

desen
de
ion vlad

Am tresărit deodată
ca și cum
o vietate s-ar fi dințit din umbră
și ne privea tăcută
dar atentă

Ca și cum
fularul ar avea
decît ai stăpînului alți ochi
în trupul lui de fum.

Apoi, rîzînd stingaci, l-ai ridicat încet
și l-ai pus la loc, în cuier -
(vaiam ceva - și n-am mai vrut să-ți cer)
în timp ce-ți înno dai la gitul fragil
eșarfa de mătase, mai cochecet,

Căci nu-ți plăcea un fular de poet.

Așa o începeli:
ce-o fost apoi, s-a știut:
mașina alergînd nebună,
fularul cu un capăt filifitor pe geam
ca un nor peste lună
și s-a prins de roata mașinii.

Ai fi vrut să tipi
dar glasul și-a rămas
abia fășînd, bătînd din aripi

Ea fel de stins
ca și-al mătăsi glas.

Lucrurile-și vorbesc
și ne aud
și cite-odată gresesc.

2-4 III.1963

Despărțite turturele¹⁾

La tereastră mîndrei mele
Cîntă două turturele,
La mîndruta la fereastră
Ride o muscată-n glastră.

Intre mîndră și mușcată
N-ai putea să-alegi deodată,
Dar ea stă după perdele,
Se uită la turturele.

Of, vai de oasele mele
Că nici nu-mi mai știu de ele

Cît îi umblu sub fereastră
Ea se dă pe după glastră.

Pe mine mă bate ploaie
Eu eu gade la ôdare,
Pe mine mă bate vîntul,
Ei nici nu-i auz cuvîntul.

Da'ntr-o zi mai neguroasă
Cînd era o piclă deasă
Și cătam după păpușă
Cine văz că-i stă la ușă ?

Că era un murg fluriu
Călărit de un gagiu,
De gagiul mîndrei mele
Că avea coburi la șele.

Vai de păcatele mele !
Că l-am făcut bucățele.
Degeaba scoase gagiul
Pistolul, că eu șirul

Și cînd trase din pistol
El a nimerit în gol,
Iar eu cînd am întins brațul
l-am tăiat cu șiful, matul

Și cel gros și cel subțire
Că-a pornit-o-n cîmășire
Cu mîndruta după dînsul
Ce-și topea ochii cu plînsul.

Mie, de amarul ei,
Țmi trecea prin cap scîntei;
Fiindcă nu vream să-l mai plîngă
Am dat repede pe lingă

Năsălia cu sicriul
Unde-i sta întins gagiul
Și ca să mă uit la ea
M-am făcut o turturea,

Dar ea mi-a rămas ascunsă
Cu fata de lună plînsă.
Vai de păcatele mele,
Că nu sîntem turturele l

Turturica a zburat
Și pe mine m-au legat
Trei, jandarmii, pe la spate
M-au legat cobză de coate,

Prinsă de piciorul meu
Mi-atîrnă ghiuleaua greu
Legată cu-n maț de zale
Oricînd calc îmi sună-a jale.

¹⁾ Anotă la "Cîntice țigănești", o noadă veche la curs de pregătire.

Oțelari

Despuiați pînă la brîu
În șorțuri cu pulpana largă,
Parcă inoată prin griu,
Parcă prin mare aleargă,

Înșoși de dogoare
Ca niște fete la scaldă,
De aurora din cuptoare
Cuprinși într-o privire caldă,

Cu arcuită detentă
Aplecați peste oțel,
Sînt o maternitate atentă
A lumii clădite din el.

Casa memorială

În ea murise un om bolnav
Și care, de frica medicilor,
Se tratase cu acupunctura.

Căci o casă memorială e una
În care și-ai depus alt de bine
Amintirile cele mai scumpe încît
Ai și uitat de ele
Tocmai ca să-ți supraviețuiască.

Dar va fi, păstrîndu-și toate secretele,
Așa cum e însăși memoria mea,
Concretizată în ziduri și acoperișuri
Sau plutind peste ele și prin ele,
Abur nevăzută prin livadă,

Spune bucuria supremă a copiilor țigului
Ce năvălesc în ciresi,
În vișini, în piersici și meri
Cătărîndu-se ca babuinii, sfișîindu ie
crângie

Cu certitudinea, în fine oficială,
Că stăpînul nu va ieși niciodată
Să-și certe ori să-i alunge ori să-i bată,
Din muta și alba casă memorială.

Pe cînd el îi poate privi pe fereastră
Ori ogîndu în apa fîntinii
A cărei roală întepenită,
La atingerea umbrelor mîinii
Sale, va scîrîi.

1 iunie, 2 III 1963

Era acum nu știu ești ani, tirziu, după miezul nopții. Mă întorceam acasă de la un spectacol. În fața blocului era trasă o căruță cu un fel de covilțir. Doi cai mari, ostentivi, învelți în păături, dormeau de-a-npicioarele cu trăslete cu ovăz sub boturi. Am urcat în vîrfuri pregătind cheile. La etajul III, în fața ușii mele, picotea, rezemat de niște gaci, o matahală de om înfășurat într-o șubă. Cînd mă văzu, își trase căciula tîguită de pe frunte, mă măsură cu niște ochi mari, rătăcioși.

- Veniși, boierule? - mă întîmpină el cu o voce groasă și aspră.
- După cum vezi.
- Ți-adusei ploaunu' boierule... Ce mai stai? Descuie și hai să cărăm sacii înăuntru. Hai că îngheață căli.
Am descuiat. Incepu să tragă după el, bombănînd, un sac mare pătat de fîlnă de grîu.
- Bine-ar fi să-ți rămînă în gît bucatele astea nemuncite!
- Lasă sacul acolo... Vino înăuntru. Văd că ești înghețat. Dezbracă suba aia și treci colo lingă calorifer... Și, ce spui că mi-ai adus?
- Păi nu văzuși boierule sacii și legăturile la ușă? Se împărțiră veniturile la gospodărie și ți-adusei partea. Nu făcuși dumneata zile-muncă? Nu munciși pe-ntruce? Și mă bicui cu niște priviri tăioase.
- Lasă pâlăvrăgeala și te rog nu-mi mai spune „boierule”.
- Da' ce, nu ești boier? Explorator, lipitoar...
- Te-am întrebât ce-ai adus.
- Cum te răbdă pămîntu' ăsta? Și cărașul, cu gîndul așurea, își roti privirea prin colțurile încăperii, căutînd un loc pentru depozitarea sacilor. Rezemă bicuiul de bufet, dezbracă șuba, o trînti pe spătarul scaunului, scuipe a scribă spre mine și începu să care sacii. I-am barat calea.
- Ascultă nănicule, dacă nu stai cuminte, te fac mușuroi aici, pe podeaua asta.
Mă apucă de revere și, mai mult pe sus, mă trînti pe divan.

- Aici să stai, să nu te miști. Și n-avea grijă, lămurim noi în noaptea asta toată povestea. Ne luăm noi rămas bun. După ce termină de cărat sacii și legăturile, scoase din buzunaru' subei o sticlă Oilegi de cîteva ori din ea, șterse cu mîneca hainei gîtul sticlei și mi-o întinse.
- Bea boierule... Ia de bes de adio. Bea și ia-ți adio de la rente... Să știți că eu nu sînt prost ca Maria, să muncesc pentru tine. Bea, n-azi? Se răsti el și, după ce l-am luat sticla din mîna, continuă:
- Știi cine sînt eu? Bărbatul Mariei. Nu mă cunoști, că eu nu sînt din Dăeni. Sînt din satul vecin. Mi-a plăcut de Maria și am luat-o. Te miri că nu te-am chemat la nuntă? Nu te-am chemat la nuntă pentru că am auzit ce fel de om ești... Ascultă rentierule, ți-am adus bucatele aștea numai de gura Mariei. Cică așa are angajament cu tine. Dar de-acum încolo să te lingi pe bot. Dacă vrei bucate, vino și pune osul la muncă, nu țirosi mangu' pe aici, m-azi?
- Mă, omul lui Dumnezeu, e o confuzie...
- Să nu mă lei pe mine cu confuzie că știu ce e aia... Eu ațtia-ți spun. Să nu-i mai scrii Mariei. Să n-o mai ameninți. A fost ea proastă de te-a îndopat pînă acum, dar de-acum încolo s-a zis!... Eu sînt bărbatul ei. Mihai mă cheamă, dacă nu știți!...

Își luă șuba pe umeri, bicuiul și din ușă, după ce mai bombăni ceva pentru el, strigă spre mine.
- Vrei bucate, vino și muncește...
Am coborît pe scări după el, am încercat să-l explic că nu cunoșc nici o Marie, nu știu nici unde vine comuna asta. El, nimic. A luat trăslete din botul calilor, s-a urcat în căruță și a dat bice...
A doua zi dimineața, am lămurit misterul. Am aflat că pe scara cealaltă a blocului, la același etaj, la același număr de apartament, locuiește un cetățean din Dăeni. Am sunat la el.
- Aștepți niște colete din Dăeni?
- Da. De unde știți?
- Au fost descărcate din greșeală la mine.
- O, bravo! Vin imediat.
După ce a cărat sacii și legăturile, l-am întrebât:
- Ai rude la țară?
- Sînt, ca să zic așa... colectivist.
- Cum adică?
- Am avut niște pămînt la țară. La Dăeni. Prin '98 l-am trecut pe numele nepoată-mi Maria. O fată tare harnică. Am un fel de angajament cu ea. Înțelegi? Doar a intrat în colectivă cu pămîntul primit de la mine...
Ca să vedeți unde era colectivistul...

NICUȚĂ TĂNASE

colectivistul de la etajul III

NINA CASSIAN

Cîntecele îndrăgostitei

Miracol

Vîntul de sud

Grii de ianuarie

Pasărea măiastră

Durata

Și, înfrumusețat de dragoste, ai început să cînti. Alături stam privindu-ți buzele susurătoare. Era un cîntec înflorit și pur, sonorizînd lumina din pahare, tîind suave cercuri în văzduh și argintîndu-mi rochia albastră. Era un cîntec foarte cunoscut, dar nou născut pe buza ta amără, încît m-a tulburat năspus de mult și-am plîns cu frunța îngropată-n cîntec.

Vîntul de sud răcea marea, treptat. Nu ne-golea nici pe noi, încercînd, să culce, treptat, la pămînt, spicele dragostei. Vîntul de sud care-așterne un frig nemișcat, care închide colorile apei, fără s-o tulbure, vîntul de sud, vîntul temut. Ne apărăm cum puteam: Înțînd cu putere, spărgînd frigul cu sărutul și sîngele buzelor noastre

și strigam de iubire și eram dusmanii cei mai puternici ai vîntului. Dar vara n-avea decît două culori: galben și verde. Galben - nu griul. Nisipul. Verde - nu iarba. Că marea. Între două deserturi, sub vîntul de sud, dragostea noastră-a rămas fără scut. Vijelia n-o deschietă cortul - cortul acela portocaliu care se-aprindea, în amurg, ca o flăcără...

De-atunci, cînd aud pescarii spunînd: „bate vîntul de sud” mă simt ca un vechi luptător, rănilor mele dator.

În glosa de lingă fereastra clădită în ger, o izbucnit iarba, gălbuia, albastru, ca un semnal de alarmă, ca un reper.

Și-ntr-adevăr, trezită de-alarmă, din nou am iubit, deși inima mea se-nvîntase în iarnă, să doarmă ca un cîmp de recolte-ostenit.

Grii de ianuarie, dragostea mea, iarbă scurtă... Nu voi avea, de la tine, nici boabe, nici piine în dar. Se-anunță viscole mari.

În unele clipe ideale, sînt pasărea măiastră-a lui Brîncuș. Mi-e gîtul un cast luncuș pentru miinile tale.

Sub polei de aur sclipînd, am o eternă mișcare - și ochiul tău crește mai mare, de umire, de jînd.

Atunci, ca pe-o sonoră mătasă văzduhul îl sfîșiu - și sînt pasărea cea mai frumoasă de pe pămînt.

Iubitul meu, iubitul meu, mă-ncearcă din nou, temeritatea de-nceput cu care am zvicnit să te sărut în noaptea ceea, minerală parcă.

Pe zidul de argint, erai săpat ca un ciudat desen întunecat, iar eu eram un romb de lună, poate, și stam în iarnă, ca-n eternitate.

Azi, trec în altă vîrstă, dar proclam sărutul nostru, opărat cu schimbul strict înrămat sub iarnă, ca sub geam, pe care nu-l desfigurează timpul.

Desene: EUGEN MIHĂESCU

De la o vreme, Lisandru lui Jolitoi avea el o presimțire. Își simțea inima grea, grea de tot. Dacă n-ar fi fost nevastă-sa, la Lina, nu s-ar fi frîmțit el atîta, vezi că înca și de-aia îi sîbnea nici somnul, nici îmbrucătura, oricît ar fi fost de bună. Îi mai era și necaz pe deasupra: de ce adică să-i cadă lui pe cap asemenea năpastă? Pentru că el n-o putea numi altfel decît năpastă. S-ar fi dus la dispensar să stea de vorbă cu doctorul așa, între patru ochi. Da' ce să-i spună? Vezi, tovarășe doctor, că de la o vreme mînera mea, mi se pare mie, s-a cam înțînit, că prea bate cîmpii? N-a avut curaj, iar lucrurile rămăseseră ca și pînă aci ba parcă se înrăutățiseră. Ce mai, în casa lui nu mai era ce fusese. Dacă l-ai fi întrebat ce anume se schimbaseră n-ar fi știut să-ți răspundă; el însuși nu era lămurit. Da-i spunea inima că-n casa lui ce-a fost s-a dus. Mai bine rămînea în cea bătrînescă, drept pe-a noaptea lui, dar mai fi înțînit, înțînit-nu cap. S-apoi cum să rămîi singurul din țîță ca o oaie beață? Faci și tu ce vezi că fac ceilalți; se mulț ei în caz că n-ai, te muși și tu... Dar necazurile lui Lisandru nu de la casa nouă au început ci mai bine zis de la ce-i în casa adică de la mobilă. Și nu de la toată, dar mobilă pe care și-a adus-o el astă-vară de la o prăvălie din centrul Drăgășanilor, nu, ci de la divan. Că nevastă-sa, așa-i zise: „Fără divan mai bine treci Oltul și te tot duci unde-oi vedea cu ochii, da' acasă să nu mai uiți”. Și-a adus divanul. Unul lat și moale, în care se lasă sub tine ca un malădă de lucernă abia cosită. Așa că de la divanul ăsta, rugîni-ai arcurile, și s-a tras lui. Altfel cum? Să vedeți... Era prima seară cînd urma să se culce pe el. De-aia și venea din cîmp cu vreun ceas mai devreme. Păi ce, e de glumă să te culci prima oară în divan? Că mincat, el și nevasta. Ea om ca tot omu', vorba aia, întreapă la mînt. Lisandru a fumat o țigară, tot trîgînd cu coada ochiului către divan. Încă nu se-nțunease bine. Doar gîmile se culcaseră. Nici lui nu-i era somn, dar a început să caște, chipurile, că pica jos de frînt ce era. S-a dezbrăcat pe-ndelete, și-a potrivit căpătîiul bine (încă n-ajunseseră să-și facă și perne cu fulgi de glaci) și s-a întins cum te-ai întinde într-o baie caldă. Nici n-a apucat să guste ca lumea din plăcere, c-o gude pe nevastă-sa, din tîndă, unde spăla vasele: „Lisandre, ți-ai pus papucii?”. Era prima oară, în cei douăzeci de ani de cînd se luaseră, că-i pune asemenea întrebare. A rămas încrîncenit. Da' nu mult, fiindcă Lina, crezîndu-l adormit, l-a mai întrebât odată, tare, fără milă: „Ți-ai pus papucii, Lisandre?” - Care papucii? - Stai nițel! Și lată c-o vede pe Lina că scoate din dulapul unde țineau strîchinită și farfurile o pereche de papuci nou-nouți. - Bagă-ți în picioare, să vedem, și vin? Că-i cumpărai și eu, așa, după ochi. Asta l-a dat gata pe Lisandru. - Păi bine, mulțere, să umblu-n papuci la coadă și la prîși? Că n-oi fi turc! De unde mai scoarști tu moda asta? Vrei să intru-n gura colectivistilor, să mă fac de risul lumii, ai? Lina a început să rîdă: - Cu papucii se umblă prin casă nu la gospodărie ori la țîr. Uite-mă luai și mie o pereche. Învață-te să trăiești civilizînd (chiar așa a zis „civilizînd”) Lisandru, că nu mai merge... Vîntul de colectivisti se schimbă și civilizatia intră tot mai adînc în viața lor, an de an, lună de lună, zi cu zi... ne-am hotărît alături la cercul de citit să vă luăm papuci. Cu toate că de multă vreme Lisandru nu mai avea nimic de-a face cu cele sfîșite și-a făcut cruce. - Fără misticisme, m-azi? I-a tăiat-o Lina scurt. Și de-acum încolo ai grijă: în casă să-ți umbli în papucii! Pot să te culci; eu mai am treabă... Ația. Acuma, oricare dintre dumneavoastră să fi fost de față, în moment-ăla, nu l-ați fi crezut pe Lisandru Jolitoi cel mai înopotat om din satul Bălgoreni? Și n-ați fi crezut-o pe Lina lui Lisandru Jolitoi cea mai înaltă femeie din același sat? Da' cum să fie așa cînd nu era? Nu el singur s-a abonat la fo două zile și reviste? Trebuia să se roape cîteva de el să meargă la cîmîn, să asculte o conferință sau să vadă un film? Aaa, civilizatia! De acord. Fără doar și poate că a venit timpul să fie împins și către sat. Da' nici așa, să scrii peste noapte în papuci de casă. Oare nevastă-mea o fi zdrăvăndă? sau te pomenești că... Lisandru s-a întins din nou pe pat dar parcă n-a mai simțit aceeași dulceață. Poate că îngrășarea și s-ar fi totip înțelul cu înțelul dacă lucrurile s-ar fi gîrit aci. Dar vezi că pretențiile lui crescute din ce în ce față de el. S-a pomeneț în casă cu periuță de dinți și cu tub de pastă, cu prosoape noi, pufoase, cumpărate de la cooperativă. Trecă și asta. Ce nu face Lisandru să atbă liniște-n casă? Numai că liniștea asta după care ținea el nu s-a mai înțers. Și cum s-ar întoarce cînd nevastă-sa îl birie la cap cu civilizatia-n sus, civilizatia-n jos? No-roc că ea lucrează la puierniță iar el într-o brigadă de cîmp altfel ar fi val și-amar. Da' tot îi rămîne timp ca să-i pomenească de cîteva ori pe zi de civilizatie. Nici cînd mestecă mămăliga nu se leapădă de cutîntu-ăsta care-a ajuns ca un diestem pe capul său. Poate că vine-a rîde da' ia să fii în locu' lui! Mai deunăzi stăteau la masă. Lui Lisandru îi era o foame de lup. Acum, eum o fi mincat, cum n-o fi mincat, c-o aude pe Lina cu ton de adîncă muștrare: - Lisandre, Lisandre nu mai hăpă și nu mai inghiorță așa! Nu poți minca și tu civilizati? Aș vrea eu să-i văd p-ăla cu pofta de mîncare-ntrăgă după-osemenea prafțură! A tăcut și de data asta. De atunci Lisandru duce lîngura la gură de parc-ar avea în ea ulei de rișin. Dar după cum arătam mai înainte, de orice e-n stare Lisandru, numai să știe că-n casa lui domnesc liniștea și pacea. Vine toamna. Odată cu ea la gos-

dră scoalea că scăpase leștin. Însă la cîteva ceasuri, în aceeași zi, Lina îi anunță triumfătoare: - Ei, ația că se-narșet. Imi tu greu să-i conștin, da' pînă la urmă, tot ei riseră că ești frunț și că trec cu vederea peste vîrstă. Am așa, o ambiție, să luăm amîndoi premiul-nții cînd isprăvim anu', să-l lăsam p-ălalții cu gura căscată de ce sînt în stare Jolitoi... Ca să fac față, Lisandru s-a bucurat așa, pe dinafară. Dar îndîntru' său, își zicea că dacă pînă aci necazurile l-au pcurat, de-acu-ncolo o să-i curgă peste cap ca din pîlău. Cu nemiluită o să-i curgă. Cum în ce fel au să se abată asupra lui și din ce parte prea bine nu-și dădea seama. Dar avea el o presimțire... Credea totuși că s-a înșelat. O plăcere să-l asculti predînd lecția, pe Dumitru lui Cimpoacă. Ce repede-a crescut domnule! Cînd s-a-ntors Lisandru din armată, pe Dumitru ăsta-l mai purta mîna-n burdă. Și uite-acum, distansat înginerul și șarpe la ștîmbele, ang că te și miri cum de-o fi-ncîpînd atîta. Păi dacă numai despre pămînt e-n stare să-ți vorbească șapte zile-n șir și să-ți spună niște chestii să rămîi crucit? El credea că pămîntu' îi este cunoscut de cînd mergea de-a bușilea. Ce-ar mai putea să afle despre pămînt, cînd s-a ostenit atîta amar de vreme cu el? Și uite că acum își da seama că de puțin îl cunoștea. Ce mai călca-nelă, o plăcere să stai, s-ascuți lecția, ba să-ți mai și notezi cîte ceva, în calet așa cum fac cărturarii... Numai că după lecție tot acasă te-norci, iar acasă te așteaptă nevasta și nu o nevastă oarecare, ci Lina... Așa-i pune, să povestească de-a fir a păr ce-a fost, cum a fost, dacă a înțeles bine și să-i spună ce a înțeles și ce nu, încît dacă socoteai și timpul în care-l încoțea Lina cu întrebările, pentru că lecțiile nu dura două ceasuri ci încă pe-alta. Se predasera trei. A doua zi pe la nămiază, îi venea rîndul celei de-a patra. Și de data asta Lisandru se-ntoarse de la școală mulțumit. Dacă nu i-ar fi fost prea foame s-ar fi abătut cu Lulea, care-l înșitase, pe la MAT, să bea un pahar de vin. După ce-au mincat, Lisandru s-a dezbrăcat și se pregătea să se culce. Lina s-a așezat la masă cu cartea ei de zootehnie și cu caietul deschis în față. Cîtea și însema, însema și cîtea. Treaba ei, ce să se amestece el! - Lisandre! Nevastă-sa a ridicat privirile de pe carte. Ciudat, lui Lisandru i se părea că seamănd, în clipa aia, cu învîntoarea care-l trăgea pe el de percluni și-l lovea cu nutăua peste degetele înghețate, cînd nu-și știa lecția. - Te culci, Lisandre? - Păi ce să fac? Lemne-ți tăiat, gîmile te băgai în cotei, mincare la vacă dădui, ce să fac? - Să conspectezi. - Hai! Un cuvînt nou! Doamne apără, că dracu' mă ta! De unde l-o fi scos și p-ăsta? - Ce să fac? Să „conspectez”, ce e aia să conspectez, cum să conspectez? Lisandru se vîrșe sub aternut de parcă o dihanie ar fi stat gata să sară pe el. - Nu să conspectezi, ci conspectezi, Lisandre. Fii civilizati. Nu știu cum se face? - Nnu știu, se bilbise Lisandru. - Hai, școală-te, că-ți arde eu. Și, fără să mai aștepte ca Lisandru să se scoale, Lina începuse să-i explice: „Uite, vezi, ieri lecția, o citești odată, de două ori, de trei ori pînă-ți intră bine-n cap. Și ce ți-a rămas în cap așterne pe hirtie... Nu l-ai văzut pe Miron al nostru cum face cînd vine în vacanță?” Lisandru n-a mai putut. Are și răbdarea o margine. Mai întii cu „civilizatia” acum cu „conspectatu”. Da' pînă cînd? E împede, o roțită s-o fi cîntit de la locu' ei. Duc-o fi vreo boală să fie luată-n pripă mîncar. S-a dat jos din pat și-a început să se îmbrace, încercînd să pară calm. Lina îl privea mirată: - Ce faci, omule? Unde pleci, acum, noaptea? - Pînă la gospodărie. Uitai să-i spui ceva foarte important președintelui, a mințit el. A luat-o-nțins spre dispensar. Doctorul, auzîndu-i pașii pe scară, îi deschise singur ușa. - Aa, nenea Lisandru! N-ai mai fost pe la mine de vreo dot ani! Ce vînt te-aduce? - Pe naiba. Eu știu? - Te doare ceva? - Nimic. - Atunci? - Plec. Bună seara! - Stai nene, ce te grăbești așa? - Să „conspectez”, răspunse Lisandru din mers...

GHEORGHE VLAD

NECAZURILE LUI LISANDRU JOLITOI

dră scoalea că scăpase leștin. Însă la cîteva ceasuri, în aceeași zi, Lina îi anunță triumfătoare: - Ei, ația că se-narșet. Imi tu greu să-i conștin, da' pînă la urmă, tot ei riseră că ești frunț și că trec cu vederea peste vîrstă. Am așa, o ambiție, să luăm amîndoi premiul-nții cînd isprăvim anu', să-l lăsam p-ălalții cu gura căscată de ce sînt în stare Jolitoi... Ca să fac față, Lisandru s-a bucurat așa, pe dinafară. Dar îndîntru' său, își zicea că dacă pînă aci necazurile l-au pcurat, de-acu-ncolo o să-i curgă peste cap ca din pîlău. Cu nemiluită o să-i curgă. Cum în ce fel au să se abată asupra lui și din ce parte prea bine nu-și dădea seama. Dar avea el o presimțire... Credea totuși că s-a înșelat. O plăcere să-l asculti predînd lecția, pe Dumitru lui Cimpoacă. Ce repede-a crescut domnule! Cînd s-a-ntors Lisandru din armată, pe Dumitru ăsta-l mai purta mîna-n burdă. Și uite-acum, distansat înginerul și șarpe la ștîmbele, ang că te și miri cum de-o fi-ncîpînd atîta. Păi dacă numai despre pămînt e-n stare să-ți vorbească șapte zile-n șir și să-ți spună niște chestii să rămîi crucit? El credea că pămîntu' îi este cunoscut de cînd mergea de-a bușilea. Ce-ar mai putea să afle despre pămînt, cînd s-a ostenit atîta amar de vreme cu el? Și uite că acum își da seama că de puțin îl cunoștea. Ce mai călca-nelă, o plăcere să stai, s-ascuți lecția, ba să-ți mai și notezi cîte ceva, în calet așa cum fac cărturarii... Numai că după lecție tot acasă te-norci, iar acasă te așteaptă nevasta și nu o nevastă oarecare, ci Lina... Așa-i pune, să povestească de-a fir a păr ce-a fost, cum a fost, dacă a înțeles bine și să-i spună ce a înțeles și ce nu, încît dacă socoteai și timpul în care-l încoțea Lina cu întrebările, pentru că lecțiile nu dura două ceasuri ci încă pe-alta. Se predasera trei. A doua zi pe la nămiază, îi venea rîndul celei de-a patra. Și de data asta Lisandru se-ntoarse de la școală mulțumit. Dacă nu i-ar fi fost prea foame s-ar fi abătut cu Lulea, care-l înșitase, pe la MAT, să bea un pahar de vin. După ce-au mincat, Lisandru s-a dezbrăcat și se pregătea să se culce. Lina s-a așezat la masă cu cartea ei de zootehnie și cu caietul deschis în față. Cîtea și însema, însema și cîtea. Treaba ei, ce să se amestece el! - Lisandre! Nevastă-sa a ridicat privirile de pe carte. Ciudat, lui Lisandru i se părea că seamănd, în clipa aia, cu învîntoarea care-l trăgea pe el de percluni și-l lovea cu nutăua peste degetele înghețate, cînd nu-și știa lecția. - Te culci, Lisandre? - Păi ce să fac? Lemne-ți tăiat, gîmile te băgai în cotei, mincare la vacă dădui, ce să fac? - Să conspectezi. - Hai! Un cuvînt nou! Doamne apără, că dracu' mă ta! De unde l-o fi scos și p-ăsta? - Ce să fac? Să „conspectez”, ce e aia să conspectez, cum să conspectez? Lisandru se vîrșe sub aternut de parcă o dihanie ar fi stat gata să sară pe el. - Nu să conspectezi, ci conspectezi, Lisandre. Fii civilizati. Nu știu cum se face? - Nnu știu, se bilbise Lisandru. - Hai, școală-te, că-ți arde eu. Și, fără să mai aștepte ca Lisandru să se scoale, Lina începuse să-i explice: „Uite, vezi, ieri lecția, o citești odată, de două ori, de trei ori pînă-ți intră bine-n cap. Și ce ți-a rămas în cap așterne pe hirtie... Nu l-ai văzut pe Miron al nostru cum face cînd vine în vacanță?” Lisandru n-a mai putut. Are și răbdarea o margine. Mai întii cu „civilizatia” acum cu „conspectatu”. Da' pînă cînd? E împede, o roțită s-o fi cîntit de la locu' ei. Duc-o fi vreo boală să fie luată-n pripă mîncar. S-a dat jos din pat și-a început să se îmbrace, încercînd să pară calm. Lina îl privea mirată: - Ce faci, omule? Unde pleci, acum, noaptea? - Pînă la gospodărie. Uitai să-i spui ceva foarte important președintelui, a mințit el. A luat-o-nțins spre dispensar. Doctorul, auzîndu-i pașii pe scară, îi deschise singur ușa. - Aa, nenea Lisandru! N-ai mai fost pe la mine de vreo dot ani! Ce vînt te-aduce? - Pe naiba. Eu știu? - Te doare ceva? - Nimic. - Atunci? - Plec. Bună seara! - Stai nene, ce te grăbești așa? - Să „conspectez”, răspunse Lisandru din mers...

OLIE

...sforțat să înțeleg
a. c. într-o notă in-
tuitivă „Oamenii cura-
toși”, „Sciteia” și apoi
radioul anunțau laconic
o întâmplare dramatică
petrecută în baltă Brăila în dreptul
gospodăriei agricole de stat din
Gropeni. Tot în aceeași lună „Revista
gospodărilor agricole de stat”, pe o
foaie-supliment, veșnică de lux, tipă-
rită frumos cu italice, comenta mai
pe larg evenimentul într-un articol
entuziast, fără a cuprinde însă toată
epica faptelor.

Întă faptele, filmul desfășurării
lor, cum e notat ceas cu ceas, minut
cu minut în Registrul de note tele-
fonice al gospodăriei din Gropeni și
pe care vom încerca să-l relatăm în
limbă strictă a datelor și declarațiilor
culesse la fața locului. Un poet
inflăcărat sau marele poet anonim
care e populor vor scoate cîndva de
aici, în cea mai bună tradiție, o ba-
ladă eroică. Reporteri însă rapor-
tează în realitatea imediată.

Mai întâi, eroii. Eroii principali ai
acestei întâmplări senzaționale sînt
șase ciobani, 1500 de oi și un heli-
copter. Aceștia aveau să li se adu-
ge directorul gospodăriei, comunistul
Dobre Vasile, Dumitru Ștefan, Con-
stantin Baniopol, Ene Nicolae, Do-
brotă Zănea, apoi responsabilul gos-
podăriei de la Brăila, al trustului de
la București, și enumerarea s-ar pre-
lungi foarte mult, dacă n-am spune
pe scurt că la cele petrecute au par-
ticipat activ toți membrii gospodă-
riei, toate organele corespunzătoare,
inclusiv locuitorii satului Gropeni,
într-o lanț pe o distanță de trei
kilometri, de la malul Dunării re-
vărsate pînă la sediul gospodăriei și
care, în noaptea de 18 spre 19 ianu-
arie 1963, anunțau alarma din om în
om prin întineric: „Crește apa...
crește apa”. Nu vom uita să-l pu-
nem la socoteală nici pe Mormocea
Jordan, factorul de la oficiul poștal
din Valea Cîneplii, care a asigurat
legătura permanentă cu Brăila, Ga-
lați și Bucureștiul, de la orele 16
(18 ianuarie) pînă la orele 3,45 (19
ianuarie), cînd a sosit trezind de-
asupra lui heliicopterul, „S-aude heli-
copterul?” — strigau în plîna telefo-
nului cei de la București — declară
Mormocea Jordan. „Nu s-aude ni-
mic”, răspundea Mormocea, cu-
pîndu-se de față și de nas, să nu
doarmă. Fusesse de serviciu, neîn-
trerupt, optezese ore. „Stați să
iesă afară să văd”, „Ce să vezi, ce
heliicopterul ăsta? Dacă nu-l auzi,
înseamnă că n-a trecut!”, „I-adev-
er?” — zice Mormocea — cînd a
trecut, se zguduia tot oficiul; heli-
copterele astea acoala și morții din
groapă! Am ieșit afară, am lăsat
telefonul să sînzure și am văzut
proectorul pe sus. Heliicopterul tre-
cuse de Valea Cîneplii. Uitam de
telefon. Telefonul vorbea tare, sin-
gur, cu gura în jos: Alo! Valea
Cîneplii... alo! tovarășul Mormocea!
Ce s-aude? A trecut? Eu mă zăpă-
cisesem — spune factorul poștal Mor-
mocea Jordan — „și m-am repezit
și-am strigat la telefon, așa: To-
vărăși... heliicopterul... ura! Trăiască
Republica! Mă zăpăcisesem de tot”.

Ilustrație de MARCEL CHIRNOAGA

pentru se afla în baltă Dunării un
număr de 1500 de bătăi care stau
în pericol iminent de înec din cauza
apelor în creștere. Animalele sînt în-
conștrînte de ape nu se pot salva
decît pe cale aeriană (heliicopter).

Apele Dunării sînt cu slămiri. Ya-
te intervenții noastre pe plan lo-
cal n-au rezolvat situația. Rugăm
intervenții de urgență ca oamenii și
animalele să fie salvate în maximum
șase ore.

„Ce făceam noi în vremea asta?”
își amintesc directorul gospodăriei,
Dobre Vasile. În biroul lui mai stînt
și cei șase ciobani: Spiță Petcu, So-
lomon Ion, Solomon Stan, Dinescu
Nuțu, Popovici Nicolae, Aurică Do-
brotă. „Ne retrăserăm pe o suprafață
mică, uscată, ceva mai înaltă și
stăteam cu oile grămadă. Apa creș-
tea. O vedeam cum vine spre noi.
Atunci am rupt călele din stăci și
le-am așternut pe jos, să se cațere
oile pe ele, dacă apa ar mai fi
înălțat — să ciștigăm timp. Era a
doua noapte stăserăm așa, două
zile și două nopți.”

La început ne rîdeam: Lasă, scade
apa, dar apa creștea mereu. Dacă
aveam la noi merinde? Nu, n-aveam.
Niște boabe de porumb. Le-am
cupt. Am mîncat floricele. Omul re-
zistă, poate să rabde, dar ne era
de animale, ce să le dai să min-
ce? Behăiau de foame. 1500 de ba-
tali behăiau de foame și se uitau
la noi, că să le dăm, dar ce să le
dăm? — „Noaptea”, — declară Spi-
ță Petcu — așprindeam focuri în
ceaușe și le atîrnăm în stăci, să
știe oamenii pe unde sîntem. Dinco-
le de noi, pe altă parte, erau niște
câl. Ziaua îl vedeam cum umbli cu
picioarele prin apă, năucit de creș-
terea ei. Umbria însoțea
și-moacă, nechează, pormă se căgan
umid într-altul și stăteau așa, mîncî
de ce se întîmplă; p-ormă iar se
răsețeau, încercau cu copitele apă.
Apa se umfla, se umfla...”

În acest timp, pe malul celălalt,
în noaptea de 18 ianuarie, oamenii
stăteau pe mal și priveau apa —
creștea? scade? — și strigau în ur-
mă, din om în om, spre celălalt, în-
șirați 3 kilometri pe cîmpie, pînă la
sediul gospodăriei — strigau sper-
iați că apa creștea și telefonul sber-
năia în toate părțile.

Registrul de note telefonice con-
semnează:
Ora 19,15. Convocarea șefilor Co-
mandamentului de inundații rai-
onal.

Ora 19,55. Regiunea de Partid Ga-
lați, comunică că s-au luat toate mă-
surile pentru salvarea oamenilor și
animalelor.

Ora 20. Trustul Central Bucu-
rești comunică că s-au luat toate mă-
surile pentru salvarea oamenilor și
animalelor.

Ora 20. Trustul Central Bucu-
rești comunică că s-au luat toate mă-
surile pentru salvarea oamenilor și
animalelor.

rești comunică că s-au luat mă-
surile.

Ora 20 și 18. Șesese alte amfibii.
Mășinile au pot intra în apele Du-
nării, din cauza gîlurilor mari și
grele care le pot sparge și acu-
fundă.

Ora 20,20. Bucureștii comunică
că heliicopterul nu poate cîmăra
noaptea și că mîine 19 ianuarie va
săria în incinta gospodăriei la ora
șase seara.

CONSTANTIN TOIU

Ora 22,15. Heliicopterul va sosi.
Ni se comunică să nu aprindem fo-
cările de poziție pentru heli-
copter pînă nu primim dispoziții de la
București.

Ora 22,30. Se comunică să se a-
prindă focurile de poziție, întrucît
urmează să sosească heliicopterul.

Ene Nicolae și 14 tractoriști, cu
găleți de motorină sînd în patru
puncte patru moșnege de pale.

Ora 23,15. În timp ce factorul
Mormocea Jordan le anunța victo-
rios gînat de emoție — și celor de
la Brăila și celor de la Galați, și
celor de la București — trecerea
fantastică a heliicopterului peste
Valea Cîneplii. Aterizează la G.A.S.
Gropeni un heliicopter.

Ene Nicolae de la G.A.S. poveș-
tește: „Nu știu cum, pe întineric,
cînd noi, cei de jos am ales locul
de aterizare, n-am văzut stîlpii de
beton ai liniei electrice. Focurile ar-
deau înalte. Băteții turnau peste ele
motorina din găleți. Heliicopterul ve-
nea pe sus cu proiectorul lui puter-
nic, aprins. Se vedea ca ziua. Cînd
am văzut stîlpii de beton alături, am
înțeles. Heliicopterul a trecut pe
deasupra lor, s-a lăsat între focuri
și s-a sfîrșit o vijelie mare și focu-
rile s-au spulberat. S-au dus dracu-
lui, dar noi ne-am trîntit la pămînt.
Via bătăi, mai departe, unde-! sufle-
se centralul se ținea cu mîinile de
caucucial unui tractor, să nu-l zboa-
re mai departe vîntul. Aviatorii erau
obosiți. Veniseră voluntar, după alt
zbor. Au zis că dacă-l vorba de așa
ceva, e în vic oricum, și noaptea”.

Ene Nicolae declară în continuare
că, dîndu-se jos din heli-
copter, primele cuvinte ale pilotului, care era
rupt de oboseală, au fost: „Sîntem
trimiși să salvăm oamenii din baltă.
Unde sînt?”

În camera oficială, aviatorii s-au
odihnit aproape un ceas, în timp ce
în heli-
copter erau încăreți sacii cu
porumb pentru oile nemîncate, să
prindă puteri și alimente pentru om-
eni. „Am luat tot ce-am găsit la
magazie — spune Ene Nicolae: plini,
guncă, țigări și 38 de portocale! M-am
sult și eu în heli-
copter și am ajuns deasupra Dunării. Se
luminase puțin. Mă uitam în jos,
să văd grîndul și bătăii înge-
he-

suși pe palma de loc care mai ră-
măsesse uscată. — Ce sînt astea,
oi? m-a întrebat aviatorul. Eram pe
la grîndul Bălaia. Lăsa mai jos ma-
șina, să văd mai bine, l-am zis.
Heliicopterul s-a lăsat mai jos. Erau
niște cal. Murisă în picioare, cu
apa sloi sub burță. Sădeau în picioa-
re, țepeni, cum li prinsese înge-
hețul, ca-ntr-o piftie mare. Și aviato-
rul a zis că-n viața lui, nici la ci-
nematograf, n-a văzut așa ceva, și-a
blestemat, și s-a rotit cu mașina pe
deasupra lor — parcă le-ar fi dat
onorul — și căli stăteau în picioare,
nemigăciți, așa, cu totul într-o par-
te, cu cozile-ngheteate, drepte, de zi-
ceal că alergic”.

După primul tur al heli-
copterului, care a lansat proviziile — cei șase,
care a lansat proviziile — cei șase,
cu directorul în frunte, au zis că
nu vin, că si rămîn cu avutul gos-
podăriei, să vadă ce se mai poate
face — membrii gospodăriei s-au a-
pucat să înjugebă lăzi mari pe care
să le agățe de fuselaj, să fie trans-
portate în ele bătăii peste Dunăre.
Acum se învește altă problemă. Ben-
zina pentru heli-
copter!

Ora 7,25. Trustul Gosstat Bucu-
rești întreabă care e situația și cît
timp mai poate să zboare heli-
copterul.

Ora 7,35. Regiunea de Partid, Ga-
lați cere urgentarea operațiilor de
salvare. Trustul Gosstat Brăila e în-
trebat dacă a pornit cisterna cu
benzină pentru heli-
copter.

Ora 7,50. Trustul Central Bucu-
rești întreabă dacă a sosit cisterna
cu benzină. Cisterna n-a sosit încă.

Ora 8,37. Brăila anunță că ciste-
rna cu benzină a trecut de lanca și
că se îndreaptă cu toată viteza
spre Valea Cîneplii, unde a fost pus
un om care s-o îndrepte spre
Gropeni.

Ora 8,52. Comandamentul de inun-
dații rațional întreabă dacă la noi
Dunărea mai crește.

Ora 9,30. Cisterna a sosit la Valea
Cîneplii.

Ora 9,40. Bucureștii li cheamă pe
pilotul heli-
copterului la telefon, și li
comunică să alimenteze și să aștepte
ordine.

Tensiunea a atins punctul culmi-
nant.
Și iată că zăporul de la Cotul Pi-
slicii, dinamitat, eliberează brus-
c Dunărea, ale cărei ape, zgăzuite
cîva timp, se năpustesc acum, pe
sub patul de gheață, spre Tulcea.
Apa revărsată peste grînduri în-
cepe să se retragă încet. Vestea e
anunțată prin telefonul fără fir, din
om în om, de la malul Dunării, pînă
la sediul gospodăriei.

Realimentat, heli-
copterul își reia
zborul. Acum se întîmplă un lucru
extraordinar. Apa, retrăgîndu-se, în-

gheață. Cei șapte izolați se hotărăsc
să treacă Dunărea cu oile direct pe
gheață. E ger mare. Spre prînz,
împrăștînd oile, așezîndu-le în
plîcitur mici, la distanțe mari, să nu
cedeze gheața, pășesc pe „gingie”,
banda de gheață de lingă mal. Au
cu ei și bărci, pe care le tirăsc pe
gheață. Heli-
copterul evoluează me-
reu pe deasupra, cu scara lăsată,
gata să intervină să salveze oame-
nii, dar oamenii nici nu se uită la el,
sînt cu ochii pe oi. Gheața „gingie!”
se rupe deodată. Un batal sare pe
un sloi mai întîns și după el o sută
de ovine, cum le e obiceiul, sar bu-
luc una după alta pe bucata de
gheață care se duce la vale, balan-
sîndu-se. Cei șapte pornesc în urmă-
rirea sloiului. Dinspre celălalt mal,
se apropie în ajutor, lunecînd, alți
oameni. Sloiul e ajuns din urmă. Un
batal repetă figura, sare într-o bar-
că, și, „ca să vezi dumnea cu cum
sînt oile astea”, spune Dobre Vasile,
directorul, „toate au sărit îndărăt
în bărci, una după alta, fără să le
mai invităm. Așa le-am scăpat!”.

Cei șase ciobani și directorul gos-
podăriei povestesc asta nu fără oare-
care umor. Și în tot ce spun, nu
desușești nici cea mai mică urmă de
lăudăroșenie. 1500 de bătăi fac pes-
te un milion de lei. Și milionul ăsta,
care e al gospodăriei, trebuia salvat
cu orice preț. Sîmplu.

La salvarea de oi, în soarele ace-
stui martie glacial, cu vînt tăios din-
spre bălțile dunărene, Ene Nicolae,
țînăr, solid, negricios, cu cizme ne-
gre de caucuciu, lucioase, pline de
pete de loes, mi-l prezintă pe cei
1500 de bătăi din rasa spancă și
merinos, martorii fără cuvînt ai în-
tîmplării.

După expresia lui foarte plastică,
toți sînt, sub abundența linii, „nu-
mai ochi, unghii și coarne”.

Da, se prind unii, să-i pipăi lina
de merinos din care se fac stofele
cele mai fine. Toți fug. Se opresc
apei, privind îndărăt, prudenți. Cum
stau așa, deodată simt că ceva mă
împunge. Un batal strănușnic mă iz-
bește blind, sociabil, cu coarnele ră-
măsește ca-ntr-un basorelief. Are ae-

mare, îndesat, cu pasul de-un stîm-
jen, celălalt subțirel la statură, la
voce la ris, făcînd doi-trei pași,
pentru unul singur al tovarășului
de drum.

— Mîine leșim la semănat ma-
zarea, zice glasul subțirel.

— Dar și la semănatul borcea-
gului, pentru vite — zice preșe-
dintele.

Și pun mai departe la punct o
groază de treburi: fasolea de săm-
întărită trebuie dusă la analiză;
porumbul hibrid trebuie să i se
stabilească „calibrul”; trebuie că-
rătat cenușa, gunoii și îngrășămi-
ntele chimice, pe loturile experi-
mentale; trebuie...

Jur împrejur, cele 4000 de
hectare ale gospodăriei stau întin-
se soarelui, vîntului, aburînd cînd
verde, cînd albastru-n amiază.

Pe urmă faci popas cu preșe-
dintele printre puil de găină — pri-
ma serie de la incubatoare, prin-
tre vîiteți și minții nou născuți.
Trebuie spus că tovarășul Andrei
are o vechie și duloasă slăbiciune
pentru cal. Și faci popas la sal-
vanele oilor. De 13 ani, de cînd
e înfîntată gospodăria „Maxim
Gorki”, de cînd e președinte tova-
rășul Andrei — unul dintre cei

mai vechi președinți din regiune
— gospodăriei li s-a dus vestea da-
torită experienței în creșterea
oilor. E aici un specialist în în-
sămînțările artificiale: brigadierul
Stan Rugină. Odraslele — în nu-
măr de 400, ale turmei de rasă
fină și semilfină — au ieșit la
soarele călduț de martie, să se
zbangule. Afară, la masă, brigadie-
rul Stan Rugină stă și le exami-
nează cu ochi critic. Apoi, își pune
ochelarii de savant și scrie ceva
în dosarul mare în care ține evi-
dența flecărei mielului cu lină pre-
țioasă. Aduci de undeva de tare
departe, dintr-o amințire, imaginea
celullalt, ciobanul patriarhal Stan
Rugină, care-și mina țigăile pră-
fulte, prin cîlnii aceluiași colț
de Bărăgan...

Treci mai departe, cu Ialomița-n
sus, să faci popas într-o altă gos-
podărie, a comunei Sf. Gheorghe,
din raionul Urziceni. Aici sînt alte
griji, în început de primăvară;
colectivității de la Sf. Gheorghe și
cei de la Malu s-au unit într-o
singură gospodărie!

Mesterii dau zor la noile con-
strucții, inginerul, președintele și
membrii consiliului de conducere
sînt plecați ore întregi asupra pla-
nuirilor de însămințări ale gos-
podăriei acum de două ori mai în-
tînsă. Aceștia — zilele organizării
în noua primăvară — sînt cele
mai pline de griji!

Măi, oameni buni, trebuie să
facem rost de pe acum de saci,
pentru recoltă! Avem 1600 hectare
de griu, însămințate!

În glasul președintelui e și în-
grijorare dar și mindrie. E un
glas care dezvăluie, parcă, niște
imaginare gorgane de griu, în Bă-
răganul altor gorgane mai vechi...

Și-n timp ce acolo, la sediu, se
debat noile probleme de organi-
zare, tractoriștii brigăzii lui Ene
Gheorghe de la S.M.T. Balaciu își
mulț vagoanele-dormitor spre un
alt loc, în cîmp, astfel încît să fie
în mijlocul tarlalei, mult mai în-
tînsă, acum, după unificarea.

Par neverosimile aceste vagoane
— scrie de toate viscoalele Bă-
răganului, care trec, hurendu-se,
pe drumurile noroioase, arătîndu-
și soarele ferestrele cu perdeluțe
albe, strînse la mijloc, în panglică...

Într-o remorcă, își ivesc dintr-o
ladă lujerji cruzi zambile și tu-
fănele care sînt mutate din ve-
chiul parac al brigăzii, în noul par-
o pe care-l vor amenaja...

Și cîmpul tot într-o iluminare
stioasă, cu griul răsărit pînă de-
parte.

Pe sus, se-nvîrte domol un a-
vion, care răspîndește pulberea
albă a îngrășămintelor chimice. Se
duce, se-nvîrte — parcă ar tăia
acolo sus drum albastru între
nouri, pentru primii cocori care
trebuie să vină.

ACUM E MARTIE

FLORENȚA
ALBU

Într-o noapte, apele au trecut
peste ghețuri, sfărîmîndu-le cu
mare vînt. Pe la Vadul Oii, Du-
nărea și Ialomița s-au ales matcă
de matcă și-au pornit, fiecare-n
treaba ei. Fusesse o sfadă și-o pri-
mărie a apelor. Incoala, la Vlădeni-
Chioara, oamenii șantierului de
irigații pentru Bărăgan au stat cu
urechea aștințită la ciocotul lor
amenințător.

Acum e martie, cerul are sub-
țirimi și înfiorări, în inourări și-n
inseninare. Zăpezile — neazuite —
întră-n pămînt. De-acolo de unde
pier, iese ca o aburire de verde —
griul, ca o aburire de cîntec — clo-
cirile. Bătele își ivesc roșul țigle-
rului estete mari depărtați într-o lu-
mină pustie, de pișale cu soare.

La sediile gospodărilor colective
se alcătuesc planurile de muncă.
Începe o nouă campanie.

Trec peste cîmpuri, alături, pre-
ședintele G.A.C. din comuna
„Gheorghe Lazăr” — Nicolae An-
drei, Erou al Muncii Socialiste și
agronomul gospodăriei; unul

mare, îndesat, cu pasul de-un stîm-
jen, celălalt subțirel la statură, la
voce la ris, făcînd doi-trei pași,
pentru unul singur al tovarășului
de drum.

— Mîine leșim la semănat ma-
zarea, zice glasul subțirel.

— Dar și la semănatul borcea-
gului, pentru vite — zice preșe-
dintele.

Și pun mai departe la punct o
groază de treburi: fasolea de săm-
întărită trebuie dusă la analiză;
porumbul hibrid trebuie să i se
stabilească „calibrul”; trebuie că-
rătat cenușa, gunoii și îngrășămi-
ntele chimice, pe loturile experi-
mentale; trebuie...

Jur împrejur, cele 4000 de
hectare ale gospodăriei stau întin-
se soarelui, vîntului, aburînd cînd
verde, cînd albastru-n amiază.

Pe urmă faci popas cu preșe-
dintele printre puil de găină — pri-
ma serie de la incubatoare, prin-
tre vîiteți și minții nou născuți.
Trebuie spus că tovarășul Andrei
are o vechie și duloasă slăbiciune
pentru cal. Și faci popas la sal-
vanele oilor. De 13 ani, de cînd
e înfîntată gospodăria „Maxim
Gorki”, de cînd e președinte tova-
rășul Andrei — unul dintre cei

mai vechi președinți din regiune
— gospodăriei li s-a dus vestea da-
torită experienței în creșterea
oilor. E aici un specialist în în-
sămînțările artificiale: brigadierul
Stan Rugină. Odraslele — în nu-
măr de 400, ale turmei de rasă
fină și semilfină — au ieșit la
soarele călduț de martie, să se
zbangule. Afară, la masă, brigadie-
rul Stan Rugină stă și le exami-
nează cu ochi critic. Apoi, își pune
ochelarii de savant și scrie ceva
în dosarul mare în care ține evi-
dența flecărei mielului cu lină pre-
țioasă. Aduci de undeva de tare
departe, dintr-o amințire, imaginea
celullalt, ciobanul patriarhal Stan
Rugină, care-și mina țigăile pră-
fulte, prin cîlnii aceluiași colț
de Bărăgan...

Treci mai departe, cu Ialomița-n
sus, să faci popas într-o altă gos-
podărie, a comunei Sf. Gheorghe,
din raionul Urziceni. Aici sînt alte
griji, în început de primăvară;
colectivității de la Sf. Gheorghe și
cei de la Malu s-au unit într-o
singură gospodărie!

Mesterii dau zor la noile con-
strucții, inginerul, președintele și
membrii consiliului de conducere
sînt plecați ore întregi asupra pla-
nuirilor de însămințări ale gos-
podăriei acum de două ori mai în-
tînsă. Aceștia — zilele organizării
în noua primăvară — sînt cele
mai pline de griji!

Măi, oameni buni, trebuie să
facem rost de pe acum de saci,
pentru recoltă! Avem 1600 hectare
de griu, însămințate!

În glasul președintelui e și în-
grijorare dar și mindrie. E un
glas care dezvăluie, parcă, niște
imaginare gorgane de griu, în Bă-
răganul altor gorgane mai vechi...

Și-n timp ce acolo, la sediu, se
debat noile probleme de organi-
zare, tractoriștii brigăzii lui Ene
Gheorghe de la S.M.T. Balaciu își
mulț vagoanele-dormitor spre un
alt loc, în cîmp, astfel încît să fie
în mijlocul tarlalei, mult mai în-
tînsă, acum, după unificarea.

Par neverosimile aceste vagoane
— scrie de toate viscoalele Bă-
răganului, care trec, hurendu-se,
pe drumurile noroioase, arătîndu-
și soarele ferestrele cu perdeluțe
albe, strînse la mijloc, în panglică...

Într-o remorcă, își ivesc dintr-o
ladă lujerji cruzi zambile și tu-
fănele care sînt mutate din ve-
chiul parac al brigăzii, în noul par-
o pe care-l vor amenaja...

Și cîmpul tot într-o iluminare
stioasă, cu griul răsărit pînă de-
parte.

Pe sus, se-nvîrte domol un a-
vion, care răspîndește pulberea
albă a îngrășămintelor chimice. Se
duce, se-nvîrte — parcă ar tăia
acolo sus drum albastru între
nouri, pentru primii cocori care
trebuie să vină.

I. PELTZ

BIBLIOTECA PERSONALĂ

S-au pornit stihile în acea noapte
de vară și, pînă la crăpăt de zi, și
tunat și a fulgerat. O dată cu țoarea
soarelui, cerul devenise de un albastru
pur, plătat parcă de o mîină incu-
șită.

Era și de țîng în ardelel de munte.
De prin saele apropiate venise multă
lume cu tot felul de mărfuri — de la
foțe și ii, bogat colorate, pînă la
fluture și bastoane artistice lucrate
de mesteri anonimi. Undeva, pe o
masă lungă și lată, un stand de cărți:
literatură, istorie, științe.

Se cumpărau, firește, mărfurile ex-
puse, dar în aceeași măsură aveau
cîșturate nuvelete, romanele, manua-
lele tehnice.

În clipa aceea nu mi-am putut a-
lungea din minte altă imagine: cu
doudzeci-treizeci de ani în urmă

în același oraș și de munte, tot la
țîng anual, se vindeau și pe atunci
„cărți”: „Frumoasa Renata”, sau
„Fugă în noaptea nunții”, „Haremul
lui Abdul Hamid”, „Aventurile lui
Jak Spintecătorul”, „Vizul Măicii
Domnului”, „Amorul la canibali”.

Printre ele, rîdicăie, povești haide-
ucești, citiva cîntecuri, poezii, re-
fete de buclărie, horoscoape...

Fabricanții unor asemenea triste
tipărituri își căutau victimele mai cu
seamă prin stăutele noastre de pe ve-
muri, înecate în beznă, și prin bil-
ciuri...

Primeam la cumpărătorii zilelor
noastre, din orașului luminos, prime-
nit, înfînerit: muncitori, studenți,
țărani.

Plecau mulțumii, cu cărțile sub-
suoară — cărți tipărite pe hîrtie bună,

cu literă frumoasă, cele mai multe
cu ilustrații de înaltă calitate.

Printre cei care cercetau cărțile de
pe masa imensă, mi-a atras înțerea-

MONOGRAFIE: CAMIL PETRESCU

FLORENTIN CAȚAN (Alexandria) — În scrierile, văd faceți simț...

ILIE CAMBURU (Brașov) — "Morțile" ar putea fi un lucru in-

VALENTIN IONESCU (Cluj-Napoca) — Totuși, cel mai bun lucru din...

TEODOR LUPȘA (Găești) — Din nefericire, nu e, cum ziceți dvs.,

RADU ULMEANU (Satu Mare) — Prea triste și prea eminesciene.

DUDELETE FLORINA (Timșoara) — Nu putem adăuga nimic...

BEIGU CONSTANTIN (Văleni), VALDEANU NICUSOR (Dărmănești),

SCORTAN SOFIA (Tecuci) — Mai trimiteti.

RUDOLF NEGRU (Ploiești) — E mai mult un articol scris cu acur-

TRAIAN LEAHU (Rîșnov) — Ne-ați trimis într-un răstimp destul

AL. COLBU (București) — Ceea ce ne-ați trimis nu da speranțe

EVA POP (București) — "Mădănuț"

MAGDALENA PĂUN (Pitești) — Vă mulțumim pentru gândurile și

SIVAN MAKIMILIAN (Sebeș) — Pentru că "Barac" este într-adevăr

MILANDRU M. TOMA (Pitești) — Poeticii frumoși, cu "săr", cum

MĂRIUCA BACIU (Găveni, reg. Ploiești)

Gr. Buga, M. Zaverghiu, I. Dominteanu, C. Marinescu, Lucia Dinu

DEOCAMDATĂ, NU

Vizitlu Gh. (P. Neamț), Vasilescu Grigore (București), Netu Ion

OSTA Redacției

MONOGRAFIE: CAMIL PETRESCU

Camil Petrescu tânăr, fotografiat în centrul Bucureștiului, împreună cu actorul N. Soreanu

Puncte de vedere

Scritorul, de la a cărui moarte se implinesc în curând șase ani, a lăsat prin

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

Monografia studiază în paralel momentele vieții și scrierile corespunzătoare lor, urmărind pe această cale

altul, completându-se și argumentându-se reciproc.

Faptul este de cele mai multe ori pozitiv, numai, că, din loc în loc, s-ar fi simțit nevoia unei generalizări metodice.

Fără îndoială, în activitatea literară a lui Camil Petrescu se observă

Fragment din manuscrisul la „Un om între oameni”

vă o evoluție ideologică, o limpezire continuă a viziunii. Relația aceasta

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

De fapt, tratarea problemelor privind concepția despre artă a lui Camil Petrescu și-ar fi dovedit mai din plin utilitatea

B. Elvin caută să deosebească nou-tatea literaturii lui Camil Petrescu, caracterul ei conceptual și analitic.

Pacat însă că observațiile fine rămân pînă la urmă în afara obiectivului cercetării: efectele unei tehnici noi literare asupra stilului scriitorului

Ni se pare de asemenea cam exagerată analiza romanului „Un om între oameni”. Comentariul e aici prea lapidar și trece ușor peste lucruri importante.

Profilul de ocazie ca să aducem o completare a schiței biografice pe care o întocmese B. Elvin în capitulul

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

Capitolul „În căutarea unui principiu” relevă eforturile scriitorului pentru găsirea unor căi neobținute în zăvârlirea artistică a realității.

ELOGIUL MUNCHII

(Urmare din pag. 1)

dător mi-a explicat tragedia curelelor de pămînt, păzite cu toponul și a agriculturii rudimentare cu calul, ce nu se comparau cu o muncă științifică.

Mai tîrziu aveam să scriu despre un țaran care a colindat o țară întregă, dușind în spinare, în sacul lui de campanie, un nenorocit de fier de plug, simbol al răcirii pricinuite de pămînt, voină oricum să dau o palmă ereziunii că nu se poate trăi decît cu curte în față și cu ogor personal.

La vremea asta, cînd natura toată e un somn pe sfîrșite și în subteranele țărilor începe marea elaboraare a porumbului și a secarei, colind țara în surte încurșuni, pîndind primul fir de iarbă încolțit la margine de drum.

Biruitoarea primăvară în rochiile ei fastuoase se mai ascunde o clipă-două pe undeva. O să sosească într-o noapte și-o să incendieze pămînt și cîmpuri, aruncînd deasupra noastră un soare cu adevărat fierbînt. O lume veselă și tîrziu îl prăgătește sărbătoarea muncii neîntrerupte.

Aud țara pîndind mina pe unele și o să mă bucur cînd voi auzi prima brazdă răsturnată, foșind ușor ca talazul mării.

Eugen BARBU

DISCUȚII DESPRE ȘCHIȚĂ

MIHAI GAFIȚA

De curînd am citit mai multe volume de nuvele și schițe, nou apărute; am străbătut iar paginile unor mai vechi; am mers și la alte piese ale acestor specii literare, rămase încă în reviste.

De curînd am citit mai multe volume de nuvele și schițe, nou apărute; am străbătut iar paginile unor mai vechi; am mers și la alte piese ale acestor specii literare, rămase încă în reviste.

De curînd am citit mai multe volume de nuvele și schițe, nou apărute; am străbătut iar paginile unor mai vechi; am mers și la alte piese ale acestor specii literare, rămase încă în reviste.

De curînd am citit mai multe volume de nuvele și schițe, nou apărute; am străbătut iar paginile unor mai vechi; am mers și la alte piese ale acestor specii literare, rămase încă în reviste.

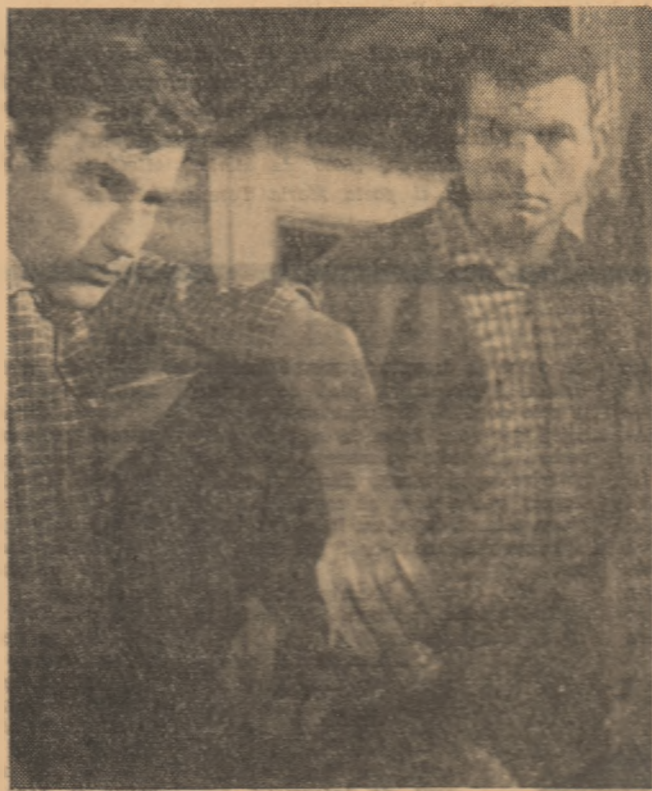
De curînd am citit mai multe volume de nuvele și schițe, nou apărute; am străbătut iar paginile unor mai vechi; am mers și la alte piese ale acestor specii literare, rămase încă în reviste.

carne cinematografic

FOTOGRAFIE- ARTĂ

● Scenariul: Nicolae Tic, Radu Cosău, Gabriel Barta
● Regia: Mihai Bucur, Gabriel Barta.
● Imaginea: George Cornea.
● Mușica: Pascal Benoit.
● Decoruri: Arh. Const. Simionescu, Szabo Zoltan.

Filmul românesc „Cinci oameni la drum” vădește intenția scenariștilor — Nicolae Tic, Radu Cosău, Gabriel Barta — și a regizorului Gabriel Barta de a dezbată unele probleme morale importante ale vieții noastre contemporane. Realizatorii au schițat câteva aspecte ale muncii care se desfășoară pe un șantier socialist recent deschis. Pe acest fundal, scriu unor li la locul viața — după film mai mult nocturnă — și orășelului din apropiere, și zugrăvită istoria membrilor unei echipe de sudori, aproape toți oameni tineri. Povestind felul în care au evoluat relațiile dintre cei cinci componenți ai echipei condusă de Mihai Ionescu, realizatorii s-au opriți doar asupra câtorva episoade considerate revelatorii. O parte din cinematografia modernă ne-a obișnuit cu acest procedeu care luminează din istoria unor evenimente umane doar momentele cu valoare de răsunec. Totuși procedeu în construirea acestui film, realizatorii lui au demonstrat voința de a respecta specificul cinematografic contemporan care reține într-o măsură cu mult mai mare ca în trecut la limbajul laconic — investit cu forță de sugestie. Care sînt faptele din viața principalilor eroi cu acea pondere menită să transforme comportamentul lor moral? Căci dacă unii — Mihai, soția lui, Ioana, Nicuș — par a se fi afirmat de la început cu o deosebită conștientizare pe o linie de conduită etică impozabilă, alții — Crăciun, Toma — au ajuns doar după multe căutări și după mult zbucium la o înțelegere justă a principiilor morale socialiste. Iar alții — Duce, soția lui Toma — nu par de loc a fi găsiți încă — cel puțin la finele narativului cinematografic — drumul cel drept. Crăciun, împreună cu un alt tânăr muncitor, după o seară de lăbăți abundente în case și-au măturat unul altuia dragostea comună pentru Ioana, năvălesc noaptea în camera femeii, provocându-i prin această exteriorizare brutală a unor instincte nesăbuite, o traumă cu repercusiuni cardiace. Crăciun, trezit de intervenția cu caracter de corecție, a soțului, își dă seama de fapta lui și, dormind să se îndrepte, pleacă la Hunedoara, în timp ce Duce, în ultima analiză, o fugă lașă ca sofer de autocamion, într-o echipă condusă de Mihai Ionescu. Pe șantier Crăciun sînt de neliniști și spaima proletare față de existența Ioanei, cum tinăra femeie însăși este enervată a dat naștere unui copil trecând prin mari primejdii. De abia acum își dă seama că actele noastre nu ne angajează doar pe noi, ci au repercusiuni și asupra altor oameni, că libertatea personală înțelesă individualist nu e o libertate reală și — pentru că se poate realiza prin lezarea celorlalți — generează remușcare și sule.

CINCI OAMENI LA DRUM

intermediul limbajului cinematografic, pronație artistică necesară. Trebuie să constatăm cu regret, că niste probleme omenesti interesante nu s-au bucurat de tratata artistică pe care o necesită, nu au fost înțelese cauzele unei imagini bogate, apte să se exprime în mod convingător în plan material cit și emoțional.

Prea puține fapte, prea puține detalii clocotesc. Cu durată de proiectie, „Cinci oameni la drum” este un film care nu depășește ceea ce s-ar putea numi a nivelului cinematografic. Nu sîntem împotriva noii cinematografice, dar considerăm că aceasta, ca oricare alt gen cinematografic — roman, epopee, poem, eseu, etc. — trebuie să fie substanțială, adică să aibă o anumită calitate emoțională și ideologică, obținută fie prin selecția unor momente interesante, fie prin analiza psihologică a unor personaje revelatoare etc. Sub acest raport, filmul se prezintă vădit defectuar. Scenariul Breznea pe care se desfășoară conținutul narativului cinematografic este departe de a prezenta simplitate, ritmul vie și plin de acțiune, variatelor de tipuri, etc. pe care la întâlnim pe scenă și care sînturi substanțiale în-au publicat despre

ele. Chiar presupunind că șantierul este la început, numărul mașinilor, al muncitorilor și al scenelor de muncă înfățișate în film rămîne cu mult prea redus. Fundalul și cadrul fiind atât de fantomatic, istoria celor cinci membri ai echipei lui Mihai Ionescu pare a se desfășura nu în contextul contemporan, ci într-un domeniu al convenționalului și al abstractului, într-o atmosferă rarefiată. În ultima analiză, colectivitatea se reduce la cei cinci membri ai echipei de sudori, care la rândul lor, în afara orelor de muncă, de discuții amicale ori mai puțin amicale între ei sau cu soțiile și iubitele lor, trăiesc într-o ireală izolată. Îndreptarea lui Crăciun sau a lui Toma nu ne apare așa cum se desfășoară ea pe șantier-rele din realitate, unde colectivitatea traduce în fapt, marea într-o mai mare măsură, principia moralei socialiste și educă astfel pe aceia în care mai persistă rămășițele vechii lumi. Dimpotrivă, transformarea etică a celor doi eroi pare mai curind rezultatul unui efort pur individual în care ajutorul colectivului mai mult se bînuiește decît se citește înămurit.

În alegerea elementelor din care se încheagă conflictul, realizatorii nu se arată egal de feroci înșirați. Cînd năvălirea lui Crăciun și a prietenului său în camera Ioanei rămîne un fapt care nu reușește să caracterizeze o atitudine față de viață. Prea desele liabăți cu care e presărat filmul, actul de violență amnică, toate acestea sînt împărtășite naturaliste pentru că coboară mereu lucrurile la planul instinctual și existențial. Unele expresii dintr-un argou a cărui lipsă de viață și bineînțelesă apar în dialoguri, tot ca asemenea sursei naturaliste. O observație mai consecventă, mai perspicace, o tricare mai scrupuloasă și mai severă a elementelor menite să structureze personajele, conflictele și atmosfera, o reflectare mai atentă, mai simplă și dinăuntru a aspectelor vieții de pe șantier și a problemei etice și morale, ar fi dat întîmplător relatate un relief emoțional și ideologic care din plin se cam lipsește.

În astfel de condiții — și în primul rînd într-o naratiune de redusă substanță epică — în care detaliile capabile să comunice pulsul trepidant al vieții, cu dialoguri sîrăce sub raport artistic — interpretări cu deșeu evident și cu rezultat să demonstreze înaintarea lor arădăre, Lăzar Vrabie a conturat un personaj de o umanitate caldă, de un simț al responsabilității sociale cu adevărat specific omului nou, desfășurînd un joc sobru și nuanțat. Ilarion Ciobanu, în conținutul progres de comandare și de interiorizare a personajului intrupat, a știut să exprime prin elemente de micromimică, prin priviri, gesturi de abia schițate, etc. nedumerit, revelații interioare rapid comuniste prosum și impulsuri lirice. Ion Ciupan a fost firesc, plin de presumpții și elasticitate tinerești. Victor Hebeugiu, înscrisat cu o mobilitate a figurii de o expresivitate cu adevărat cinematografică, a izbucnit înrînat, retinerea și concizia. Mare Cioranu a știut să contureze de asemenea un personaj care, în limitele oferite de scenarii, a fost convingător. Marcel Anghelache și Ștefan Stănescu, în roluri episodice, excelenți. Dăruie interpretare am rememorez pe Lucia Mara în rolul Ioanei, pentru un joc simplu, firesc, plin de căldură și de înțelegere etică. Fotografiat, Dăruie Comnea a fost convențional, interpretînd prea puțin nuanțat rolul unei femei de o mondenitate glacială. Rodica Tăpălagă a reușit în mare măsură să contureze un tip de tânără muncitoare pentru care principalele morale comuniste sînt coordonate de viață. Interpretul ajutor de scenariu și regia ar fi putut să pună și mai bine în valoare înzestrarea personală și în fel speranțos G. Cornea, unul dintre cei mai talentați pe care îi avem, și a cărui fotografie a fost de o valoare înegală.

Eugen SCHILERO

Stau în atelierul dumatile, maestre Vida, și mă uit la cum lucrezi... Din ete născute canoase sculptura, leninul are ceva cald, apropiat, omesc. Asta o știu de mult pădureni de-aci din Marșaveș. Pe-aci, pe unde te duci, vezi numai garduri lucrate, cerdacuri, serazuri, suri înflorate. Mai orice gospodărie pe-aci e deosebită. Nu stau măcar techiele porți maramureșene? Văstăle și vechele porți, care se fac și astăzi... Poți să le vezi, pe salaia Murei, pe valea Pădureni, înspre Budești. La Rona de Jos, o poartă nouă foarte frumoasă... Sînt cîțiva meșteri, Lăzar Vrabie, ori Corăria din Calnești. De altminteri dumnoșii și știu mai bine. Un cioplitor, anume Iordă, a venit deunăzi să vadă ce mai lucrezi...

Sînt ușezată în atelierul dumatile și te priveș cioplind. Sar așchii bălone, unele mai subțiri, altele cămoșoase. Să tai lemnul, nu e totuna cu plămăditi pămîntului și turnatul în ghips. Trebuie să înțelegi sufletul copacilor și dezechilibrul să ai mintă nu numai puternică, ci și delicată. Altminteri, înfîișă odată cutiul pe adineci și sufletul rămîne strîmb, strîmb de înțelesul său, pentru totdeauna.

Dar dumnoșii, toarășă Vida, tai cu braț sigur. Ai scos la iveală fata ascunsă într-o scorbura de copac. Și acum dintr-un trunchi de stejar tînd și rămas, eliberezi mișcarea dansatorului ascut.

De jur împrejurul nostru, se înșiră chipuri venind din baladă. Dintr-o baladă care începe de mult, ajunge pînă în zilele noastre și trece mai departe, curgătoare ca apa Săsarului. Pentru cine a copilărit, cu dumnoșii, în mine din Valen Rostu, sau Cămin, unde se înfrățesc piatra cu lemnul, lucrurile neînșufleite ascund fiecare ete un obraz. Cîrețul prin vechele „băi” tot soțul de legendă unele necăse încă. Pe vremuri mă așezam împădurat de grîji veșta la lumina nesigură a lămpii fete tinjto și strîmbe, altele blînde, altele prietenoase. Pădureni își aveau și ei părțile lor. Prin codri aceștia treceau elnda Pîntea. Trecuse, împreună cu voinicii lui, dar nimeni nu îi văzuse țesind: poate intraseră în capaci...

Multă vreme ai căutat prin codri chipul lui Pîntea. Tu umbilul lui găsi și ai mai găsi și altele.

E mare lucru să poată cineva cunoaște, așa ea dumnoșii, oamenii. Și sînt numai pe cei de pe lînga Baia Mare, sau de pîlă din Valea Izet, unde ești deputat. Cunoșind poți înțelegi mai bine, fiecare din ce soi de lemn s-ar potrivea mai bine să fie cioplit. Sînt și te ascult în atelierul dumatile pe cînd lucrezi. Spui că pe vremuri îți plăcea mai ales să tai în lemnul moale de tei: asta se petrecea de mult pe cînd erai copil și ai modelat o nuntă de țară și o înmormîntare... Dar că pe urmă și-a plăcut lemnul mai dur.

...Că acum, în cîncezile de ani, îți place stejarul. Îți place stejarul, bătrînul acesta maramureșean mîndru și drept,

care seamănă cu oamenii din sate ca Drăganuț, ori Căbea, ori Hoteni, în care locuitorii poartă nume străvechi și nu și strîic numele, se mai numesc și strădu Dragoș, ori Vlad, ori Sas, ori Ivoșe.

Te priveș și te mai văd odată, prin ochii dumilate. E aici, pe colțul din stînga, al camerei, un autoportret. Sculptura are trăsături drepte, limpezite, tăiate fixecare parcă dintr-o singură lovitură.

O buclă e așezată într-o parte, maxilarele se sîrîng, sprîncelele se apropie: chipul unui om în plină mișcare, căruia chiar dacă nu-ți vezi mîinile, poți să i le bănuiești înănd ridicată unealta tăioasă și dură — aceeași pe care o mînuie și acum.

Stau aici în atelier, am venit ieri și alaltăieri și mai vreau să mai tin și mine. Să te priveș lucrind. Te apropie, te depărtezi... Deodată te aud: „Hai, jurai!” Strigi, pupurești, cum se spune prin partea locului. Îi strigi făcăuții ieși din stejar. Simți, — simți cum toții, — întreaga frumusețe a jocului lui. Întregul lui astînt...

Mioara CREMENE

Geza Vida la 50 de ani

Fotografiile: SERGIU HUZUM

Barușu, T. ARGHEZI

CARNET TEATRAL

Andi Andrieș: GRĂDINA CU TRANDAFIRI

După un șir de ani în care Naționalul țesean n-a avut ocazia de a se mîndri la capitolul promovării pieselor originale scrise de autori locali (excepție făcîndu-se doar cu înscirerea pe afig a două izbitite dramatizări), putem, în sfîrșit, constata cu bucurie că, odată cu recenta premieră, s-a realizat, în mod hotărît, primul mult-năzuit pas înainte. Desigur, nu se poate afirma că spectatorii din Iași n-ar fi avut posibilitatea să aplaude în această perioadă o seamă de valoroase lucrări dramatice originale care, incontestabil, au adus și aduc spor de prestigiu artistic teatrului. Ei însă au dorit în chip firesc să observe și să aprecieze că preocuparea generală a dramaturgilor pentru temele majore ale contemporaneității noastre socialiste caracterizează, în cea mai bună măsură, și eforturile scriitoricești ce se depun în oragul lor și care, împreună cu strădaniile asemănătoare din celelalte centre ale țării, contribuie la întărirea conștiinței a frontului dramaturgic nostru. Prilejul pentru această necesară și utilă lucră de contact le-a fost oferit de frumosul spectacol cu comedia lirică în trei acte, *Grădina cu trandafiri* de Andi Andrieș, jucată la Iași în premieră pe 24.

Autorul, debutant pe scena unui teatru profesionist, s-a făcut cunoscut mai de mult ca un tânăr cu reală dotație pentru scrier dramatic, evidențindu-se astfel, — după versuri sensibile cum sînt cele pe care și le-a adunat în volumul *Urcuș*, — cu plesa într-un act *Postul de pe strada Rareș*, distinsă în 1959 cu Premiul „V. Alecsandri” acordat de Ministerul Învățămîntului și Culturii, ca și cu alte lucrări (*Vecinii soarelui*, *Mina de otel*), care au intrat în repertoriul formațiilor artistice de amatori. Amintim de aceste începuturi, fiindcă ele au însemnat pentru Andi Andrieș o salutară ucenicie. Autorul a ales o serie de aspecte semnificative din viața de fiecare zi a tineretului studios al patriei noastre și, ilustrînd-le prin confruntări pe care le-a scotit înzestrate cu intensitate dramatică și tensiune emoțională, le-a oferit dezvoltări etice corespunzătoare, pline de optimism și de poezie. În acest cadru, personajele aduse pe scenă, Anca, proaspătă absolventă a unui institut politehnic, și soțul ei, meteorologul Sergiu, mecanicul feroviar Sava și fiul

acestuia Mihai, elev în ultima clasă, Magda, prietena, colega lui Mihai și secretara organizației U.T.M. din școală, Raluca, mama lui Sergiu, Adrian și Ștef, primul coleg cu Anca, celălalt „amic” cu Sergiu, își pun, fiecare în felul lui, problema fetei. Anca, fiică de muncitor și studentă eminentă, crescută în anii puterii noastre populare, înțelege să-și făurească fericirea personală a ei și a căminului, numai în deplină concordanță cu interesele obștești. În lupta fermă de opinii pe care o duce cu soțul spre a-și imprima o comportare civică idealică, ea are însă de înfruntat nu altă tendință pentru un trai comod la care rîvneste Sergiu, ci, mai ales, adversitatea soarelui său care, cu excesiva și agasantă ei dragoste maternă, se dovedește a fi împovărată de tare ale educației vechi, burgheze. Din motive ca acestea, în care se adaugă și înrîurirea păgubitoare pe care o exercită asupra lui Sergiu amicul acestuia, Ștef, un element afacerist, necinstit, soțul Anca renunță la îndelungă profană saie pentru un post inferior de la care așteaptă doar avantaje materiale și căsnicia, abia întemeiată, este, la un moment dat, pe punctul de a se desface.

Dezbatută antrenant, pe diversele ei fațete, problema care generează conflictul lese din limitele universului intim, strict familial. Ea devine, pe parcurs, o preocupare a întregului colectiv de oameni care locuiește în același apartament cu Anca și Sergiu sau care îi cunoșe mai îndepărtat. Așa se face că la ofensiva dusă pentru înțelegerea concepțiilor noi despre viața pe care, de-a lungul întregii piese, le susține Anca, se alătură, în afară de colegul ei Adrian, care-i poartă o veche și sinceră simpatie, Mihai, Ionescu-Antricot și, în special, mecanicul Sava. Comunist, om integru, dăruit cu o notabilă maturitate politică, acesta din urmă, deși ocupat cu grija pentru buna educație a fiului său, cu și pentru refacerea propriei sale fericiri conjugale, găsește totuși suficientă energie sufletească și, analizînd cu mult tact situația celor doi tineri, intervine cu discernămint și cu curaj în sugerarea soluției salvatoare la care recurge Anca. Ea renunță la mica și artificiala fericire searbădă, plecînd un-

deva într-un oraș, spre a lucra la o întreprindere metalurgică, iar Sergiu, părăsind opoșta sa falsă și deformantă, sfîrșește prin a-și urma, edificat, exemplul.

Acesta fiind, în mare, felul din care se împletește acțiunea, piesa, — revelatoare pentru talentul autorului și concludentă prin mesajul ei sănătos — a câștigat în transparența ei scenică un aprecial plin artistic, explicabil și prin faptul că regia spectacolului, semnată de artistul emerit Ion Lascăr, a încredințat interpretarea unei echipe alcătuite în majoritate din tineri actori apropiați de psihologia eroilor. De aceea, deosebit de I. Schimbischi (Sava) și de Rella Ghișescu (Raluca) ce și-au impus vădit îndelungata lor experiență scenică în creații care rezistă în alte ocazii. Cuvinte bune se pot spune și despre Valentin Ionescu (Sergiu), Celaliu, Valeriu Burlacu (Ștef) și G. Macovei (Ionescu-Ahtricot), cu toate că par introdusă oarecum artificial de către autor în conflictul piesei, s-au achitat totuși onorabil de sarcina ce au avut-o, în special ultimul care a reținut, ca de obicei, atenția sălii.

Decorurile executate de Magda Ene au slujit intenția autorului. În concluzie, cădat pe un text dramatic răscol, de o remarcabilă savoare, spectacolul, tineresc și pasionant, s-a impus printr-o montare atractivă, efectuată cu gust și măsură.

Ion ISTRATI

